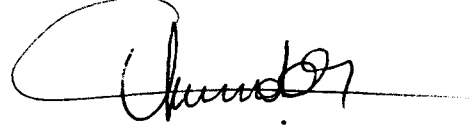

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DİNDAR

Van Milletvekili

Urartular döneminde Kral Minua tarafından inşa edilmiş, binlerce yıldır Van'da yaşayan halkın arazilerinin sulanmasına hizmet eden Şamran Kanalı'nın korunması, tadil edilmesi ve yeniden halkın hizmetine sunulması için yıllardır yürütülmesi gereken çalışmalar halen aksamaktadır. Gürpınar'dan (Payızava'dan) Van Kale'sine kadar 50 kilometreden fazla uzunluğunda bir alana kullanma suyu sağlayan kanalın önemi, kuraklık ve su sorunu olan yıllarda daha iyi anlaşılmaktadır.

Yıllar itibariyle Şamran Kanalı'nın birçok yerinde aşınma, yıkılma, dağılma durumları ortaya çıkmıştır. Öte yandan gerekli bakım ve temizlik çalışmaları yürütülmediğinden dönem dönem kanalda çöp yığınları olduğu kamuoyuna yansımaktadır. Halkın mağdur edilmemesi için ve su ihtiyacının zamanında karşılanması için kanal temizliği ve tadilatlarının mart-nisan aylarında tamamlanması ve kanalın özellikle yaz aylarında işler halde tutulması gerekmektedir. Kanalın işler halde tutulmaması, gerekli temizlik çalışmalarının zamanında yapılmaması nedeniyle her yıl yaz aylarında çiftçiler mağdur olmaktadır. Şamran kanalı güzergahında birçok bahçe ve alanın bu yaz boyunca susuz kaldığı kamuoyuna yansımıştır. Özellikle kanalın yerleşim yerlerine yakın geçtiği yerlerde hem boğulma vakalarının önüne geçmek hem de kanala çöp ve diğer atıkların karışmasını önlemek amacıyla koruma setleri yapılmalıdır.

Şamran Kanalı'nın çevresindeki yerleşim yerlerinde çöplerin toplanması ve çevre temizliği çalışmalarının etkili bir şekilde yapılması kanal suyunun daha temiz akmasını sağlayacaktır. Kanala su akışı sağlayan su kaynaklarının rant ve sermaye odaklı bir yaklaşımla değerlendirildiği, su havzasında HES'lerin inşa edilerek tarihi ve doğal dokuya zarar verileceği birçok bilim insanınca ifade edilmektedir.

Tarihi Minua/Şamran kanalının dünya mirası listesine alınması, tarihi dokusuna uygun korunması ve yapılış amacına uygun olarak çevre ve çeperindeki halkın temel sulama ihtiyacını karşılaması amacıyla bir çalışma yürütülmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Tarihi Şamran Kanalı'nın tarihi dokusuna uygun korunması ve amacına hizmet etmesi amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 2) Şamran Kanalı'nda son 50 yıl içinde yapılan tadilatlar ve bu tadilatların etkileri nelerdir?
- 3) Şamran Kanalına çöp ve atıkların karışmaması amacıyla hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 4) Şamran Kanalı'na su kaynağı sağlayan havzada kaç HES inşa edilmiştir?
- 5) Şamran Kanalı'na su verilememesinin sonuçları nelerdir? Bu nedenle kanal güzergahında 2023 yılında kaç çiftçi mağdur olmuştur? Su verilmemesi nedeni ile açığa çıkan doğal ve ekonomik zararlara ilişkin bakanlığınızın bir çalışması mevcut mudur?